Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 23 (275) | ГОД VI | БЕЛАСТОК 4 ЧЭРВЕНЯ 1961 ГОДА | ЦАНА 60 ГР.

КОНКУРС

КОНКУРС ■ КОНКУРС ■ КОНКУРС ■ КОНКУРС

НА НАЙЛЕПШЫ МАЛЮНАК - ІЛЮСТРАЦЫЮ ПРАЧЫТАНАЙ КНІЖКІ.

Галоўнае праўленне Беларускага грамадска-культурнага Таварыства ў паразуменні з Куратарыумам Беластоцкай школьнай акругі арганізуе конкурс на найлепшы вучнёўскі малюнак - ілюстрацыю прачытанай кніжкі. У конкурсе могуць браць удзел вучні ўсіх класаў пачатковых школ. Настаўнікі, вядучыя ўрокі малюнкаў, павінны правесці школьныя эліміінацыі конкурсных прац і выслаць найлепшыя з іх па адрасу:

Галоўнае праўленне Беларускага Таварыства, Беласток, вул. Варшаўская, 11, з дапіскай «Конкурс», прозвішча аўтара і клас, у якім вучыцца.

Найлепшыя працы экспанаваны будуць на выстаўцы дзіцячага малюнку беларускіх школ, якая будзе адкрыта ў пачатку ліпе.

Аўтары найлепшых прац атрымаюць каштоўныя рэчавыя ўзнагароды.

Канчатковы тэрмін надсылання прац да 15 чэрвеня г. г

КОНКУРС ■ КОНКУРС ■ КОНКУРС ■ КОНКУРС ■ КОНКУРС ■ КОНКУРС ■ КОНКУРС

Мастацкі калектыў ГП БГКТ у часе гастроляў у Гродна.

ЯМУ ЎЖО ПЯЦЬ ГОД

Была вясна 1956 года. Газеты і радыё прынеслі першыя весткі аб арганізацыі беларускага харавога калектыву. Заклік сустрэўся з шырокім водгукам сярод беларусаў Беластока. Перарос ён усе — нават найбольш смелыя — спадзяванні. Ахвотных несці ў людзі кветкі роднай творчасці знайшлося звыш ста чалавек. Астаткова засталося каля шасцідзесяці, пераважна бадзёрых юнакоў і дзяўчат - прыгажунь.

Першага чэрвеня 1956 года адбыўся іх першы, арганізацыйны сход. Без прэзідыума і дакладаў. Мастацкі кіраўнік, Людміла Панько, пазнаёміла з працай, якая іх чакае і загадала спяваць — як хто патрапіць і што ўмее. Не ўсе хацелі і маглі спяваць. Некаторыя жадалі паказацца ў танцах, іншых зноў прыцягвалі музыкальныя інструменты.

І так распачаў сваё жыццё Беларускі народны калектыў песні і танца пры Галоўным праўленні БГКТ у Беластоку.

Зараз ён адзначае ПЯЦІГОДДЗЕ СВАЙГО ІСНАВАННЯ. Кароткі яшчэ шлях, які прайшоў калектыў, але яго вызначаюць шматлікія дзесяткі канцэртаў, тысячы праеханых кіламетраў. Усяго не напішаш, аб усім не раскажаш. Толькі сухі пералік мясцовасцей, у якіх пабываў калектыў з беларускай песняй і танцам, заняў бы некалькі старонак. Няма на Беласточчыне ніводнага горада, у якім не пабываў бы наш саюз родных песні, музыкі і танцаў. Захапляліся яго рэпертуарам і жыхары шматлікіх вёсак. Не было ані адной важнейшай падзеі ў грамадскім жыцці, якую не ўпрыгожваў бы наш калектыў. Яго песні некалькі раз гучалі ў тэатральных залах Варшавы, і ім апладзіравалі за мяжой — у Гродне, ім захапляліся на Грунвальдскіх палях падчас грунвальдскіх урачыстасцей.

Калектыў не замыкаў сваю дзейнасць у кругу беларускага насельніцтва. Ён нёс слова дружбы, даючы канцэрты ў Альштыньскім і Гданьскім паветах і ў самым горадзе Беластоку. І усюды сустракаўся з аднолькава гарачым прыёмам

І не толькі кветкі і воплескі былі ўзнагародай за працу, за роднае мастацтва. Міністэрства культуры адзначыла некаторых членаў ганаровымі граматамі.

Калектыву здаралася працаваць у розных умовах. Вось успамінаецца такі эпізод. Канцэрт у Мілейчыцах. Паветра дрыжыць ад песняў. Раптам на харыстаў, што стаялі ў апошнім радзе, валіцца грамадная рама заслоны, якая стаяла ля сцэнкі на сцэне. Твары некалькіх харыстаў скрывіліся ад болю, рука дырыжора на хвіліну павісла ў паветры, але песня не спынілася...

(Працяг на стар. 4.).

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

АБ МЕХАНІЗАЦЫІ...

...сельскай гаспадаркі ў Сямяціцкім павеце мы гаворым з сакратаром Павятовага камітэта ПАРП, Іванам Баркулакам.

— Зараз на тэрыторыі нашага павета, — гаворыць тав. Баркулак, — працуе 18 поўных камплетаў сельскагаспадарчых машын.

— Хто ў павеце з'яўляецца найлепшым прапагатарам механізацыі сельскай гаспадаркі?

— Гэтую ролю ў нас выдатна выконваюць сельскагаспадарчыя гурткі. Ёсць іх на тэрыторыі нашага павета 92. Некаторыя з іх ужо працуюць некалькі год і маюць значныя дасягненні ў галіне механізацыі.

— Маглі б вы падаць некалькі канкрэтных прыкладаў?

— Калі ласка. 14 сельскагаспадарчых гурткоў у нашым павеце купілі трактары з поўным камплетам сельгасмашын. Напрыклад, члены сельгасгуртка ў Радзішэве — Сенцюх маюць ужо два трактары з поўнымі камплетамі сельгасмашын і ў бліжэйшыя дні намераны купіць трэці. Сельгасгуртак у Заенчніках у бліжэйшыя дні купіць другі трактар з камплетам сельгасмашын.

— Ці ў гэтым годзе назіраецца нейкі прагрэс у механізацыі сельскай гаспадаркі вашага павета?

— Зразумела, што так. Я б нават сказаў значны прагрэс. Сёлета земляробы нашага павета ўжо закупілі 5 трактароў з камплетамі машын. 2 з іх купілі члены спулдзельняў прадукцыйных у Вульцы Нурэцкай і Тымянцы (зараз на спулдзельчых палях працуюць 4 трактары) і 3-сельскагаспадарчыя гурткі ў Драгічыне, Тварогах Ляцкіх і Мікалавіцах Мацьках.

— А якія ж перспектывы на бліжэйшую будучыню?

— Прадбачваем, што да канца гэтага года сяляне нашага павета закупяць яшчэ 15 трактароў з поўнымі камплетамі сельгасмашын. Так, што вясною будучага года на палі нашага павета выедзе каля 40 жалезных коней. А гэта ужо нямалая армія.

— А што яшчэ новага ў сельскай гаспадарцы павета?

— Адной з важнейшых спраў нашага павета з'яўляецца меліярацыя. Сёлета дзяржава прызнала каля 7 мільёнаў злотых на меліярацыйныя працы ў нашым павеце. За кошт гэтых сродкаў праводзіцца меліярацыя ў далінах рэк: Кукаўка, Пульва, Нурчык і ў аб'екце Алендры — Анусін. Агулам сеткай меліярацыйных работ будуць абняты аб'екты сенажаці 25 вёсак.

— Дзякуем за інтэр'ю і жадаем поспехаў у сельскагаспадарчай вытворчасці. **(вб)**

Акцёры: Ю. Чэрняўскі і Г. Галінскі.
Аб беластоцкім тэатры чытай на стар. 3.

Вечар паэзіі РЫГОРА БАРАДУЛІНА

Членамі Беларускага літаратурнага аб'яднання ў Варшаве 19 мая г. г. у памяшканні Варшаўскага Аддзела БГКТ быў наладжаны літаратурны вечар, прысвечаны творчасці маладога таленавітага паэта Савецкай Беларусі, Рыгора Барадуліна.

Вечар прайшоў цікава.

Вершы Рыгора Барадуліна чыталі: Станіслава Гайдучэня, Рычард Адамовіч, Віктар Швед і Мікалай Лобач.

В. Ш.

ВЕНСКАЯ СУСТРЭЧА

Вестка аб гэтай сустрэчы аказалася нечаканасцю. Прэзідэнт Злучаных Штатаў, Джон Кенедзі, лічыў, што кожная сустрэча на вышэйшым узроўні павінна быць папярэджана доўгім перыядам падрыхтоўкі. Тым часам мы нічога не чулі аб падрыхтоўцы, а даведаліся толькі, што прэзідэнт Кенедзі змяніў свой погляд і сам папрасіў прэм'ера Савецкага Саюза, Хрушчова, каб наладзіць сустрэчу ў Вене. І так два дні — 3 і 4 чэрвеня 1961 года — войдуць у гісторыю дыпламацыі, як важныя падзеі ў міжнародных адносінах. Гэта ж першы афіцыйны кантакт кіраўнікоў двух самых вялікіх дзяржаў пасля няўдачнай сустрэчы вялікай чацьвёркі ў маі 1959 года, якую падарваў тагачасны амерыканскі ўрад.

Узнікае, аднак, пытанне, што штурхнула прэзідэнта ЗША папрасіць прэм'ера Хрушчова на непасрэдную размову. Наогул грамадская думка згодна ў тым, што гэтае спатканне надта ж патрэбнае амерыканскім палітыкам, каб ратаваць сільна пахіснуты прэстыж новай дэмакратычнай адміністрацыі. Дагэтуль Кенедзі нічога не зрабіў, каб павысіць прэстыж Злучаных Штатаў у вачах радавога амерыканца. Унутраная сітуацыя не палепшылася. Злучаным Штатам пагражае ў гэтым годзе плацежны дэфіцыт, які складае каля трох з паловай мільярдаў долараў. Нягледзячы на свае абяцанні, Кенедзі не зліквідаваў беспрацоўя. Больш таго, ён дамагаецца ад Кангрэсу павелічэння крэдытаў на далейшыя ўзбраенні і паскарэнне праграмы будовы вялікіх ракет.

Таксама на міжнароднай арэне прэстыж Злучаных Штатаў шмат пацярпеў. Няўдачная інтэрвенцыя на Кубе выставіла на пасмешышча не толькі амерыканскую разведку, але таксама пашкодзіла цэлай адміністрацыі, прымаючай непасрэдны ўдзел у гэтай авантуры. І ўрэшце апошнія дасягненні Савецкага Саюза ў космасе — кругаземскі лёт маёра Гагарына — усведамілі палітыкаў і народы ўсяго свету, якую вялікую перавагу ў гэтай дзялянцы мае Савецкі Саюз над Злучанымі Штатамі.

Вось гэтае пагоршанне пазіцыі Злучаных Штатаў у свеце, іх незайздросную сітуацыю ў спаборніцтве з Савецкім Саюзам прэзідэнт Кенедзі выкарыстаў адпаведным чынам. У абнародаваным нядаўна пасланні аб сітуацыі дзяржавы заклікае ён грамадзян у ЗША да «завастрэння барацьбы з камунізмам», да «супраціўлення націску з Усходу». Як адзначае друк, гэтае пасланне прыпамінае выступленні Даллеса.

Трэба, аднак, памятаць, што гэтыя вострыя словы прэзідэнта ЗША былі спробай прыкрыцця ўласнай слабасці. Яна ж і прымусіла Кенедзі клапатаць аб наладжанне венскай сустрэчы.

Не падлягае сумненню, што гэтае спатканне будзе мець сур'ёзнае значэнне для ўсяго свету. Жывім надзею, што яно запачаткуе серыю размоў на вышэйшым узроўні, якія 2 гады тэму былі падарваны імперыялістычнымі коламі Захаду. Усе чакаюць, што з наддунайскай сталіцы павее мірам і духам разумнага суіснавання.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

ВЕСТКІ БССР

3,5 цэнтнера свініны ў суткі

(Гутарка свінаркі саўгаса «Сланімскі», Гродненскай вобласці, Анны Ракуць).

Вось ужо чатыры гады, як я працую ў саўгасе свінаркай. Спачатку даводзілася цяжка працаваць: не хапала вопыту, добрых памяшканняў і кармоў. Зусім інакш пайшлі справы на ферме, калі ў свінарніку з'явілася новае абсталяванне, падвесная дарога, былі разабраны перагародкі і станкі. Свінні былі пераведзены на груповае бесстаночнае ўтрыманне. У тых жа самых памяшканнях мы размясцілі ў пяць разоў больш жывёлы, чым раней. Я ж павінна была толькі задбаць аб адкормачнае пагалоўе.

Спярша я адкармлівала 80 галоў свінней. Пераход на групавы метад гадоўлі падсунуў мне думку, што можна адной адкармліваць не 80, а 150 свінней і больш. Я падзялілася гэтымі думкамі з зоатэхнікам і дырэктарам саўгаса. Яны станоўча ацанілі маю прапанову. І ў 1958 годзе я адкармлівала 160 свінней і магла даць дзяржаве 170 цэнтнераў мяса. У першым годзе сямігодкі я адкарміла ўжо 507 свінней. Гэта быў высокі паказчык у раёне. Калі я даведалася, што на Украіне Яраслаў Чыж адкармлівае значна больш чым я, тады ўзяла абавязацельства адкарміць за год 1100 свінней. Сваё слова я стрымала. На працягу 1960 года адкарміла 1273 галоў агульнай вагай у 1 284 цэнтнера. Гэта складае па 3,5 цэнтнера ў суткі.

Якім чынам я арганізавала сваю работу? Усіх адкормачнікаў я разбіваю на некалькі груп у залежнасці ад узросту і вагі. Для кожнай групы разам з зоатэхнікам складаю спецыяльны рацыён. Кармленне свінней адбываецца тры разы ў дзень, у строга ўстаноўлены час. На працягу ўсяго адкорму рацыён дзялю на два перыяды. У першым перыядзе парасяты вагаю ад 25 да 50 кг атрымоўваюць штодня 1,5 кг канцэнтрыраванага корму, 2 кг бульбы і 3 кг зялёнай масы. У часе другога перыяду адкормачнікам вагаю ад 50 да 100—110 кг даецца 2 кг канцэнтрыраванага корму, 3 кг бульбы і 5 кг зялёнай масы. З мінеральнай падкормкі на адну галаву ў суткі прыпадае 20 грамаў солі і 300 грамаў мелу.

Пасля кожнага кармлення трэба абавязкова паіць свінней. Свежую чыстую ваду яны ахвотна п'юць і пасля сухіх кармоў і пасля мешанін.

Па прыкладу перадавых жывёлагадоўцаў я скармліваю канцэнтраты сухімі а бульбу і коранеплоды ў няскрышаным, сырым выглядзе. Дзякуючы гэтаму больш эканоміцца час і адкормачнікі шпарчэй прыбываюць на вазе.

У мінулую зіму я пачала ўпершыню даваць свінням зялёную падкормку — хваёвыя лапкі. Спачатку мы іх крышылі, а пасля прыйшлі да вываду, што іх можна скармліваць непакрышанымі. Свінні іх ахвотна з'ядаюць у такім выглядзе. Вітамінная падкормка павышае апетыт жывёлы і спрыяе іх шпарчэйшаму адкорму.

Летам мы атрымоўваем больш танную свініну. Справа ў тым, што ў асноўным у гэты час свінні харчуюцца травой. Спецыяльна для жывёлы ў саўгасе створаны зялёны канвеер, у які ўваходзіць жыта, канюшына, кукуруза, віка — аўсяная мешаніна, кармавы лубін. За суткі, у летнія месяцы, на кожнага адкормачніка расходуецца толькі паўтара кілаграма канцэнтратаў. Прырост жа на вазе ў кожнай жывёлы складае штодня 550—600 грамаў.

1960 год назаўсёды застанецца ў маёй памяці. Быў сакавіцкі вечар. Радыё прыносіць радасную вестку: за поспехі ў працы мяне ўзнагародзілі ордэнам Леніна. Гэта натхняла мяне на новыя працоўныя подзвігі.

З такім жа поспехам працуюць усе нашыя свінаркі. Вынікі працы за 2 гады гавораць, што сямігадовы план па вырабу мяса выканаем датэрмінова.

Ад 12 мая да 4 чэрвеня г. г. праводзіўся ў Чэхаславакіі традыцыйны музычны фестываль «Пражская вясна». На здымку: вядомы французскі віяланчэліст, Андрэ Навара (справа), складае віншаванні савецкай артыстцы, Наталіі Гутман, лаўрэатцы І узнагароды ў конкурсе віяланчэлістаў. Злева — Міхась Забэйда — Суміцкі, вядомы беларускі спявак, які стала жыве ў Празе.

Кузняцоў «адступае» з немцамі ў Львоў. А тымчасам у Роўна шукае яго гестапа. Яно арыштоўвае Валю Доўгер і намагаецца дабіцца ад яе, дзе знаходзіцца Кузняцоў.

ВЫ ДОКТАР БАУЭР?

Па Львове пранеслася вестка аб забойстве Бауэра і Шнайдэра. Перадавалі, што раніцай, калі віцэ-губернатар у суправаджэнні Шнайдэра збіраўся выязджаць з дому, каля яго асабняка затрымалася машына, з якой вышаў чалавек у форме гауптмана. Ён спакойна наблізіўся да Бауэра і Шнайдэра і спытаў іх прозвішчы. Атрымаўшы адказ, ён са словамі: «Вы мне і патрэбны», — некалькімі выстраламі забіў абоіх, пасля чаго ўскочыў у машыну і скрыўся.

Загадковы гаўптман быў у цэнтры ўвагі. Для ўсіх заставалася загадкай, навошта спатрэбілася гэтаму смельчаку пытаць у віцэ-губернатара прозвішча. Чуткі, якія насіліся па гораду, раскрывалі ўсё новыя і новыя падрабязнасці.

А адбылося гэта так. Вечарам у тэатры, дзе праводзілася нарада нямецкай адміністрацыі Галіцыі, Кузняцоў, які прабраўся туды, меў намер застрэліць губернатара Вехтэра, але не змог наблізіцца да прэзідыума. Дачакаўшыся заканчэння нарады, ён вышаў з тэатра і пачаў чакаць на вуліцы. Губернатар і яго намеснік селі кожны ў сваю машыну. Не ведаючы, хто з іх Бауэр і хто Вехтэр, Кузняцоў паехаў наўгад следам за адным з іх. Машына гітлераўца спынілася каля музея імя Івана Франко. Насупраць музея быў асабняк уласніка машыны. Кузняцоў прыкмеціў месца і ад'ехаў.

На наступны дзень «опель» Кузняцова, праязджаючы побач музея імя Франко, нечакана «сапсаваўся». Белаў вышаў з машыны і пачаў капацца ў маторы. Кузняцоў таксама вышаў. Ён бачыў, як на супрацьлеглым баку да асабняка падкаціў камфартабельны аўтамабіль.

У дзесяць гадзін з асабняка вышлі двое. Шофер выскачыў з машыны і ўслужліва адкрыў дзверцы.

Але ў гэтую мінуту да іх падышоў Кузняцоў.

— Вы доктар Бауэр?

— Так, я Бауэр.

— Вось вы мне і патрэбны!

Некалькімі выстраламі ён забіў Бауэра і яго спадарожніка. Затым кінуўся да сваёй машыны. Пакуль ён бег, Камінскі і Белаў адкрылі агонь па вартаўніку, які стаяў ля асабняка.

Машына панеслася па вуліцах Львова за горад.

«Газета Львіўска» змясціла некралог толькі трынаццатага лютага, на чацвёрты дзень пасля забойства. Ён быў падпісаны губернатарам Галіцыі, Вехтэрам. Некралог пачынаўся так:

«9 лютага 1944 года віцэ - губернатар д-р Ото Бауэр, шэф ураду дыстрыкта Галіцыя, паў ахвярай бальшавіцкага нападу. Разам з ім памёр яго самы блізкі супрацоўнік, выпрабаваны і заслужаны начальнік канцылярыі прэзідыума губернатарства дыстрыкта Галіцыя, ляндгерыхстрат, д-р Гейнрых Шнайдэр. Яны загінулі за фюрэра і імперыю».

АДЗІНАЕ ВЫЙСЦЕ

Васемнаццаць кіламетраў ад Львова, у вёсцы Куровіца, чорны «опель - адмірал» быў затрыманы пікетам фельджандармерыі.

Хударлявы маёр доўга разгледжваў дакументы, працягненыя яму праз акенца машыны.

— Гер гаўптман, — сказаў ён заклапочана і быццам перапрашаючы, — мне давядзецца папрасіць у вас дадатковых дакументаў.

Кузняцоў пачырванеў. Рэзкім рухам працягнуў ён авальны жэтон са свастыкай і нумарам.

— Мо' гэтага з вас дастаткова?

— Не, — сказаў маёр, — я прашу дадатковых пасведчанняў.

Было ясна, што ён папярэджаны.

Намагаючыся быць спакойным, Кузняцоў схапіў аўтамат, даў чэргу. Маёр упаў. За ім паваліліся на зямлю яшчэ чацвёра фашыстаў. Астатнія ў паніцы разбегліся. Кузняцоў нахіліўся да мёртвага маёра і забраў свае дакументы.

Белаў ужо ўключыў матор. Машына чакала.

— Кідай машыну! — крыкнуў яму Кузняцоў. — У лес!

Гэта было адзінае выйсце.

Яны ішлі лесам некалькі гадзін і нарэшце наткнуліся на фурманку. Фурман быў адзеты ў форму паліцая.

— Вязі! — крыкнуў Кузняцоў, улезшы на фурманку.

Паліцай, убачыўшы накіраваны на яго пісталет, не ўпіраўся. Фурманка рушыла.

Кузняцоў разлічваў знайсці атрад у Ганавічаскім лесе. На трэція суткі бясплодных пошукаў разведчыкі сустрэлі яўрэяў - бежанцаў. Убачыўшы гітлераўскага афіцэра, яўрэі кінуліся ўцякаць.

— Стойце! — крыкнуў Камінскі. — Мы свае! Стойце!

Але бежанцы толькі прыспешылі крок. Давялося кінуцца за імі наўздагон.

Упэўніўшыся, што яны маюць справу з савецкімі

З ТЭАТРА

АД БУЛЫЧОВА ДА „ГРАМАДЫ"

Вітольда Чэрняўская і Збігнеў Саван ў п'есе «Генрык IV на паляванні».

Ці трубой можна вылечыць невылечную хваробу? Ягор Булычоў не надта верыць у гэта, але чаму б не спрабаваць, тым больш, што так невыносна баліць страўнік, а ногі адмаўляюць служыць. У выніку, у салоне з'яўляецца мужык з трубой. Так пазнае Булычоў махляра, які прызнаецца, што ўзяўся за лячэнне трубой, бо «трэба ж неяк жыць».

Булычову падабаецца голая хоць і непрыемная праўда і шчырасць трубача. Загадвае яму трубіць ужо не для таго, каб вылечыцца, а для таго, што бунтуецца, што з'ядае яго хвароба і што жыццё не дало радасці, што быў заўсёды самотным. На гул трубы, з пакоў выбягаюць «іншыя», як іх назваў Горкі — члены сям'і і знаёмыя — хцівыя, фальшывыя людзі — прадстаўнікі ладу, які канчае свой век (рэч дзеецца напярэдадні Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Расіі). Глядзяць на Булычова, як на вар'ята. А Булычоў ненавідзіць гэтых ганарыстых людзей і на злосць ім крычыць трубачу — «галасней».

Голас трубы набірае амаль сімвалічнага значэння — ён як бы апавяшчае суд згніўшаму ладу, для якога «мужыкі і салдаты не людзі».

Сцэна з трубой заканчвае II акт п'есы Горкага «Ягор Булычоў і іншыя», якая зараз ідзе ў беластоцкім тэатры ім. Ал. Вянгеркі.

П'еса моцная сама ў сабе і добра дапрацаваная рэжысёрам. Выдатна выканаў ролю Ягора Булычова артыст, Station Станіслаў Яшкоўскі.

Заключная сцэна з другога акта п'есы «Ягор Булычоў і іншыя».

*

Наш тэатр варты ўвагі. Безумоўна, мае ён у сваёй працы ўзлёты і ўпадкі. Здараюцца і слабейшыя п'есы. Аднак большасць — удачныя. А яго заслуга ў выхоўванні беластоцкага гледача — несумненная. Наш тэатр не схіляецца да лёгкіх, безідэйных меладраматаў. Наадварот, дае нам пераважна добрыя рэчы.

Праз беластоцкі тэатр ужо ў пасляваенны перыяд, прайшлі вядомыя акцёры: Блоньска, Конрад, Касабудска, Свідэрскі, Валэйка, Мэллер, Бяліцка, Душынскі, Кенстовіч, Смялкоўскі, Буйніцкі, Мэліна і нарэшце сённяшні дырэктар тэатра, Збігнеў Саван, вядомы фільмовы і тэатральны акцёр і рэжысёр.

З гісторыяй тэатра пасляваеннага перыяду звязаны непарыўна такія прозвішчы як: Вітальд Ружыцкі, дырэктар адміністрацыйны тэатра, Уладыслаў Шумовіч — акцёр, Зыгмунт Ружыцкі, Уладыслаў Шыпульскі — людзі, дзякуючы якім ужо ў 1944 годзе адбываліся тэатральныя пастаноўкі і якія сваімі рукамі даводзілі да ладу знішчаны вайной будынак беластоцкага тэатра.

Зараз пры тэатры, у яго падзямеллях, працуе «Камеральны тэатр», які базуе на лёгкім рэпертуары. Тэатр ставіць і п'есы для дзяцей.

Кадр з п'есы «Мар'я Стюарт» (Эльжбета Свенціцкая і Станіслаў Яшкоўскі).

*

Няма напэўна чалавека ў нашым ваяводстве, які б не чуў аб адзіным зрэзаным беластоцкім тэатры. Многія бачылі яго пастаноўкі, бо тэатр наш з'яўляецца частым госцем у павятовых і меншых гарадах. Але ясна, што тэатр не можа прыехаць у вёску. Дзе б выступаў? І тут, маючы на ўвазе, менавіта, вясковага гледача — гледача прагнага і ўдзячнага, мае цца слушная прэтэнзія да нашай турысцкай спулдзельні «Грамада» ў Беластоку. Справа ў тым, што «Грамада», якая павінна быць на ўслугах як найшырэйшага тэрэну ў нашым ваяводстве, выплыла над вёску. Арганізуе загранічныя экскурсіі, а не бярэ пад увагу, што многа людзей не бачыла тэатральнай пастаноўкі, а ўбачыць рады. Не добра, што беластоцкая «Грамада» не арганізуе экскурсій з вёсак і мястэчак у тэатр. Асабліва моладзь на вёсцы ахвотна карыстала б з такіх услуг, а і ўплыў гарадской культуры на вёсцы пашыраўся б.

ВЕРА ЛЕЎЧУК

Здымкі: **Язэп Рыбінскі**

партызанамі, бежанцы прывялі іх да сябе ў зямлянкі і наладзілі начлег.

НЕЧАКАНАЯ СУСТРЭЧА

І вось ноччу Кузняцоў пачуў знаёмую мелодыю і, злавіўшы слова песні, сарваўся і кінуўся да спевака. Той спяваў:

Запоём нашу песнь о болотах,
О лесах да колючей стерне,
Где когда-то свободный Голота,
С вихрем споря, гулял на коне.

— Адкуль вы ве ведаеце, гэту песню? — спытаў усхваляваны Кузняцоў.

— У партызан чуў, — адказаў спявак.

— У якіх партызан?

— А тут паблізу.

— Атрад?!

— Ну як вам сказаць — атрад не атрад, а сто асоб будзе.

— Сто? — расчаравана спытаў Кузняцоў.

— Амаль усе мясцовыя, — працягваў Марк Шпілька (так называўся бежанец).

— Напэўна? — дапытваўся Кузняцоў. — Калі вы ведаеце, што гэта савецкія партызаны, чаму тады не ідзеце да іх?

— Збіраемся пераходзіць лінію фронта, — адказаў той.

На другі дзень Шпілька сам запрапанаваў быць правадніком Кузняцова. Да яго далучыўся яго прыяцель, Самуіл Эрліх.

Партызаны насцярожана сустрэлі нямецкага афіцэра. Пад канвоем усіх пецярых даставілі да будана, дзе, відавочна, жыў камандзір. З будана вышаў каржакаваты чалавек.

— Мікалай Іванавіч! Вось лёс!

Гэта быў Прыступа.

Яны сядзелі ў будане, расказваючы адзін другому аб перажытым.

— Паслухай, Прыступа, — сказаў Кузняцоў нечакана, — а помніш, у атрадзе дзяўчына была, ляснічага дачка...

— Валя? — спытаў Прыступа.

— Я вось думаю, — працягваў Кузняцоў, — дзе яна цяпер можа быць.

— Яна ж у цябе ў Роўна працавала, — успомніў Прыступа. — Ну, напэўна, эвакуіравалася ў Львоў.

— Яна б мяне там знайшла, — сказаў Кузняцоў.

— Ну гэта, браце, неабавязкова, — засупярэчыў Прыступа.

— Знайшла б.

— Разам ехаць куды збіраецеся?

— Ды вось думаем.

— У Крым добра.

— Не, сябра, мы не ў Крым паедзем, мы — на Урал, на бацькаўшчыну да мяне.

— Дык яна чакае, кажаш? — спытаў Прыступа.

— Чакае. А я замест таго каб да яе насустрач, уцякаю далей.

— Ну, цяпер-та ты...

— Што — цяпер? Цяпер якраз пара мне ў далёкім тыле быць, у гітлераўцаў.

— Гэта дзе ж?

— А хоць бы ў Кракаве. Добра? Як ты думаеш? Там, трэба меркаваць, зляцеліся цяпер вялікія звяры. Але перш трэба мне трапіць да нашых.

Кузняцова, Камінскага і Белова падняліся суправаджаць тыя ж бежанцы — Эрліх і Шпілька.

Развітваючыся з Прыступай, Кузняцоў сказаў:

— Дзяўчыне той, Валі, калі раней мяне яе ўбачыце, скажыце: — Прывітанне, маўляў, перадаваў Кузняцоў. Не забудзеце?

СЭНС ЖЫЦЦЯ

Валя ў гэты час ляжала непрытомная, у тыфусу. Гэта было ў Злочаве, куды яе вывезлі з Роўна разам з іншымі зняволенымі. Потым, калі яна паправілася, яе перавялі ў Львоў, дзе працягваліся допыты, якія з кожным днём станавіліся ўсё больш жорсткімі.

Ёй было абыякава, дзе яна, што з ёй і што яе чакае. Яна была ў тым паўпрытомным забыцці, калі чалавека пакідаюць і адчуванне навакольнага, і страх смерці, і здольнасці змагацца. Два словы «няведаю» — спадарожнічалі цяпер усяму яе жыццю, сталі адзінай мэтай гэтага жыцця, яе сэнсам. Лёс Кузняцова быў для яе даражэйшым ад уласнага.

Нічога не дабіўшыся ад Валі, гестапоўцы ўсё ж вырашылі, што і забіваць яе пакуль не варта. Відавочна, яны разлічвалі, што рана ці позна ўдасца атрымаць у яе паказанні і такім чынам натрапіць на след няўлоўнага разведчыка.

У Львове ішла ліхаманкавая эвакуацыя. Зняволеных у турме забівалі дзясяткамі. Той самы лёс чакаў і Валю. Але прышоў загад недзе зверху: эвакуіраваць на захад для далейшых допытаў. Так яе ўласная стойкасць выратавала ёй жыццё.

Яе везлі ўсё далей і далей на захад, і ў палове лета яна апынулася ў Мюнхене, у турме. Адсюль яе паслалі на земляныя работы. Яна ўцякла з лагера. Гэта было ўжо ў пачатку 1945 года. Каля двух месяцаў Валя прабіралася на ўсход. Тут яе чакалі новыя выпрабаванні. Яна апынулася ў амерыканскай зоне акупацыі і не магла адтуль выбрацца. Яе не адпускалі да сваіх. Тады яна вырашыла ўцякаць — другі раз у сваім жыцці. Ёй здавалася, што, калі б з'явілася яшчэ новая перашкода, яна не вытрымала б. І калі яна ўбачыла шапку з чырвонай зоркай, слёзы пакаціліся па яе твару, і яна не закрывала твару, яна ўспомніла, што ўжо вельмі, вельмі даўно не плакала, здаецца, з таго дня, як забілі яе бацьку...

(Працяг за тыдзень)

УМЕЮЦЬ ЖЫЦЬ

Каб у кожнай вёсцы так жылі і гаспадарылі сяляне як у Новаберазове, дык было б гэта агромным дасягненнем. Раю паехаць у гэту вёску і пазнаёміцца з яе людзьмі і з іх жыццём.

КАНТРАКТАЦЫЯ ТРАЎ

Сяляне Новаберазова многа рассяваюць на сваіх палях мінеральных угнаенняў, добра апрацоўваюць зямлю і яна за гэта іх багата ўзнагароджвае. У гэтай вёсцы гаспадары займаюцца яшчэ адной галіной, якая прыносіць ім вялікія даходы. Яны кантрактуюць травы, дакладней, кантрактуюць насенне траў. У Новаберазове жыве Антон Тарасевіч, спецыяліст ад вырошчвання розных гатункаў траў. Ад яго навучыліся многія аднавяскоўцы. І цяпер яны такама кантрактуюць травы. Вось, напрыклад, Іван Петручук закантрактаваў 1,5 га травы гатунку стокалосай - безасотнай. За кілаграм насення, як ён сам сцвярджае, атрымае па 60 зл. Ды многа добрай пашы будзе з яе.

Уладзімір Бурачук закантрактаваў 1 га травы гатунку віхліна балотная. Мікола Ільяшук і Аляксей Ільяшук закантрактавалі па 1 га травы гатунку кубкоўка. Ды многія гаспадары ў Новаберазове кантрактуюць травы і здаюць па 100 і больш кг насення.

ДАХОДЫ З ПРОДАЖУ МАЛАКА

Продажа малака ў Новаберазове прыносіць асноўны даход гаспадарам. Тут вельмі вялікую ўвагу звяртаюць на кармленне кароў.

— Калі добра пакорміш, дык і добра надоіш, — кажуць у Новаберазове. І сапраўды, многа там надойваюць малака. У Івана Кіцаля дзве каровы. Штодзённа прыносіць ён да млечара 25—28 літраў малака. Сяргей Аўласюк мае адну карову і штодзённа прадае дзяржаве 15 літраў малака. Зараз здае найбольш, бо 35—38 літраў малака, Сямён Бірылка. У красавіку ён атрымаў за малако 2 800 зл. Многа грошай штогод за малако атрымлівае Пётр Лабаноўскі, Аляксандр Мароз і іншыя. Кожны месяц вёска прадае дзяржаве каля трыццаці, а ў некаторых месяцах больш трыццаці тысяч літраў малака. У год сяляне Новаберазова атрымоўваюць за малако каля мільёна злотых даходу.

У мінулым не было збыту на малако. А вазіць у Гайнаўку, стаяць з ім на рынку і доўга чакаць на пакупшчыкаў было вельмі цяжка.

ЗУСІМ ІНАКШ ЦЯПЕР

Змяніўся час. Народная ўлада стварыла магчымасці для заможнага і культурнага жыцця ў вёсцы. Кожную пятніцу ў Новаберазове прыязджае кінаперасоўка. Пасля вайны ў вёсцы пабудавалі гаспадары 30 новых прыгожых дамоў і шмат гаспадарскіх будынкаў. Зніклі амаль ужо саламяныя стрэхі. Іх маюць толькі 3 хаты. Праведзена тут электрыфікацыя і радыёфанізацыя.

Вельмі высока ўзнялася асвета ў вёсцы за гады народнай улады. У Новаберазове стала працаваць сямікласная школа. За санацыйнай Польшчы толькі некалькі чалавек скончыла 7 класаў. А зараз уся моладзь мае закончаную поўную пачатковую школу. 35 асоб скончыла і канчае сярэднія школы, 9 чалавек закончыла вышэйшыя школы, а 4 асобы яшчэ вучацца ў вышэйшых установах.

Людзі сталі жыць заможна і культурна. Ужо ў вёсцы больш 20 матацыклаў. У многіх сялян ёсць радыёпрыёмнікі і прыгожая мэбля.

НОВЫЯ БУДОВЫ

У Новаберазове нядаўна пабудавана памяшканне для сядзібы Прэзідыума ГРН. Запланавана ў гэтым годзе пабудаваць выгодную вясковую краму, а таксама распачаць будову вялікага клуба. У Новаберазове будзе пабудавана агранамоўка. Усе гэтыя будовы ў значнай меры будуць апірацца на грамадскіх чынах.

Пройдзе яшчэ некалькі год і вёска стане больш прыгажэйшай, у ёй паявіцца некалькі неабходных будынкаў грамадскага прызначэння.

(мх)

НАПЕРАКОР ПЕСІМІСТАМ

Гайнаўская моладзь, згуртаваная ў радах Саюза сацыялістычнай моладзі, імкнецца культурна і атракцыйна праводзіць вольны ад працы час. Але, каб дабіцца гэтага, трэба кшталтаваць свой эстэтычны ўзровень, разумець значэнне сяброўскіх суадносін, выхоўваць высакародныя пачуцці, коратка кажучы, быць дастойным звання члена ССМ. Гэтаму, у прыватнасці, спрые Вечаровая школа актыву ССМ у Гайнаўцы. Яна працуе ўжо трэці год. Зараз школа жыве радасным, маладым жыццём. Заняткі ў ёй карыстаюцца папулярнасцю. Маладыя людзі імкнуцца тут як мага лепш правесці час. Спеў, танцы, таварыскія гульні — усё гэта ўносіць прыемнае ажыўленне, здаровы фермент і радасць жыцця.

Лектар Вечаровай школы актыву ССМ у Гайнаўцы, др. Яновіч, абмяркоўвае з кіраўніком гэтай школы, Антонам Семенюком, план школьных занятак.

Зараз у школьных занятках прымае таксама актыўны ўдзел моладзь,

Спеў, музыка і іх аматары.

згуртаваная ў Саюзе сялянскай моладзі. Гэта пераважна вучні і вучаніцы Беларускага ліцэя ў Гайнаўцы. Тут асабліва вылучаюцца таленавітыя салісткі, Марыся Харкевіч і Люба Петручук. Іх мілагучныя галасы карыстаюцца сярод наведвальнікаў школы вялікім поспехам.

Гэты кароткі артыкул аб жыцці гайнаўскай моладзі хай дапоўняць здымкі Вашага фотакарэспандэнта, М. Тарасевіча.

У рытме вальса..

Чарговы пункт мастацкай праграмы ўсім спадабаўся.

* * *

АЎТАРСКІЯ СУСТРЭЧЫ Ў ДНІ АСВЕТЫ

Павятовая бібліятэка ў Беластоку 2—7 мая г. г. у Дні асветы кніг і друку наладзіла сустрэчы сваіх чытачоў з Віктарам Шведам.

Паэт выступіў са сваімі вершамі перад насельніцтвам Гарадка, Зубкоў, Фальваркаў Тыльвіцкіх, Ялоўкі і Юшкавага Груда. Сустрэчы былі ўдалымі. Нягледзячы на палявыя работы, людзі ахвотна прыходзілі паслухаць вершаў на роднай мове. Напрыклад, вясковая хата ў Зубках не магла змясціць вялікай колькасці людзей, якія прыйшлі на сустрэчу. Размясціліся яны і ў другім пакоі, і ў кухні, і ў сенцах, а нават пад вокнамі на панадворку. Знайшлося тут некалькі зусім старэнькіх бабулек.

Там, дзе ў падрыхтоўку сустрэч у дапамогу мясцовым бібліятэкарам уключыліся настаўнікі, эфекты былі надзвычайныя. Ці ж можна забыць такую вялікую імпрэзу, якая адбылася вечарам, 6 мая г. г., у Ялоўцы? У абшырнай залі прыгожай мясцовай школы сабралося каля 200 людзей. Прыйшлі сюды і ўсе настаўнікі. Пасля выступлення В. Шведа адбылася надта ўдалая мастацкая частка ў выкананні школьнай моладзі. Нягледзячы на тое, што ў школе не навучаецца беларуская мова, праграма ў выкананні школьных артыстаў была амаль выключна беларуская. Прысутныя ў залі горача ўспрымалі ў выкананні школьнага хору меладычныя беларускія народныя песні: «Скажы, мая куманька, як жывеш», «Ой ляцелі гусі з броду», «Каля рэчкі, каля броду», а таксама несмяротную «Лявоніху» ў выкананні танцавальнай групы.

Дэкламаваліся тут беларускія і польскія вершы. Найлепшым дэкламатарам аказалася надта бадзёрая першакласніца, Галена Лібэрская, якая выканала верш «Ваякі». Многа смеху выклікалі беларускія скетчы ў выкананні школьнай і дарослай моладзі.

Падрыхтоўка так цікавай мастацкай часткі з'явілася заслугай кіраўніка школы ў Ялоўцы, Яська Аляксея, настаўніц — Надзеі Дарашкевіч, Тэрэсы Сітаж, Аліны Зубрэвіч, а таксама мясцовага бібліятэкара, Мечыслава Рыгаровіча.

Трэба адзначыць, што сябра Рыгаровіч, як адзіны бібліятэкар — мужчына ў Беластоцкім павеце, патрапіць добра супрацоўнічаць і з настаўнікамі, і з дарослай моладдзю Ялоўкі, а таксама суседніх вёсак і таму можа пахваліцца добрымі вынікамі сваёй працы. У яго шмат чытачоў, ён прымае ўдзел у мастацкай самадзейнасці, знаходзіцца ў кіраўніцтве мясцовай пажарнай каманды і выконвае яшчэ шмат іншых грамадскіх абавязкаў. Сапраўдны бібліятэкар і адначасова грамадскі дзеяч.

Ва ўсіх мясцовасцях, у якіх адбываліся аўтарскія сустрэчы, былі наладжаны выстаўкі беларускіх кніжак. Сустрэчы зрабілі незабыўнае ўражанне на Віктара Шведа і яго слухачоў, якія прасілі, каб паэт наведваў іх часцей. Ш.

ЯМУ ЎЖО ПЯЦЬ ГОД

(Працяг са стар. 1)

Калектыў для яго членаў стаў другой сям'ёй. Напрыклад, Вера Кавальчук, Марыся Сакоўская, Оля Фёдараў, Валодзя Пучынскі, Коля Іванюк, Жэнька Матвеюк, Сяргей Плева, Валодзя Клімюк не расстаюцца з ім ад пачатку яго заснавання. Моладзь у калектыве не толькі цесна пасябравала, але і пажаніліся некаторыя (Жэня з Нінай, Коля з Оляй, Тамара з Віктарам, Барыс з Валяй).

— Да калектыву прывязала мяне, як зрэшты і ўсіх нас, любоў да роднай песні, — сказала Марыся Сакоўская, адна з тых, што ад пачатку звязаліся з калектывам. — Без хору цяпер я сабе ўвогуле не ўяўляю жыцця.

Так. калектыў яшчэ малады, — яму ўсяго ПЯЦЬ год. Але ён урос у глебу Беласточчыны.

Жадаем тады яму наступных, яшчэ больш слаўных юбілеяў, тысяч новых песень і танцаў, якія, быццам цудоўныя кветкі, хай слаўяць дружбу, мір і наш беларускі люд.

В. Р.

З жыцця БГКТ

У папярэднім нумары пісалі мы аб святкаванні пятай гадавіны Варшаўскага аддзела БГКТ. Сёння змяшчаем здымак з мастацкай часткі. Выступае хор з Ляшукоў.

Фота: Мікола Сівіцкі

ЧЫТАЧЫ ПЫТАЮЦЬ — РЭДАКЦЫЯ АДКАЗВАЕ

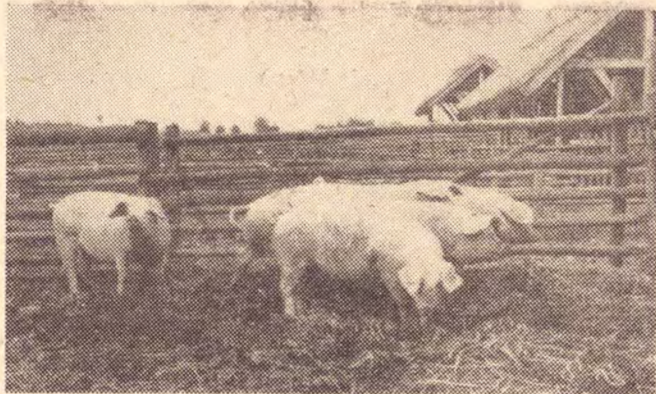
ЦІ МОЖНА ЗАВЕСЦІ ПАРОДЗІСТЫЯ СВІННІ?

У нашым ваяводстве свінагадоўля найчасцей абапіраецца на змешаных пародах. Аб гэтым без цяжкасцей пераканаецца кожны гаспадар, калі паглядзіць на свіней у сваіх суседзяў ва ўсёй вёсцы. Правільнае развіццё свінагадоўлі ў многім залежыць ад пароды свінней. На аснове назіранняў і доследаў дойдзена да вываду, што ў нашым ваяводстве існуюць найлепшыя ўмовы для двух парод свінней: вялікай белай і белай звіславухай. Таму Ваяводская станцыя ацэны ўжытковай і гадаўлянай вартасці рэкамендуе для распаўсюджвання толькі гэтыя дзве пароды; вялікая белая рэкамендуецца для паўднёва - заходніх паветаў ваяводства, а для астатніх паветаў — белая звіславухая.

На Беласточчыне існуе ўжо некалькі свінафермаў пародзістых свінней. Зарадовыя свінафермы, у якіх гадуецца парода вялікая белая, існуюць пры Сельскагаспадарчым тэхнікуме ў Чартаеве, каля Сямяціч і пры Сельскагаспадарчай навукова - даследчай станцыі ў Шэпетове (Высока - Мазавецкі павет). Затым аб прыватнай гадоўлі гэтай пароды свінней можна даведацца ў Бельскім павеце (звярнуцца да павятовага агранома). Зарадовыя свінафермы пароды белая звіславухая існуюць у Рускай Всі і Завадах, пав. Элк, пры Сельскагаспадарчым тэхнікуме ў Алецку і Сельскагаспадарчым тэхнікуме ў Ружаным Стоку, пав. Дуброва, пры Сельскагаспадарчай даследчай станцыі ў Сейніку, каля Алецка, а таксама прыватная гадоўля свінней гэтай пароды ў вёсцы Казімерове, каля Міхалова.

Пародзістыя свінаматкі можна купіць, складаючы заказ у аддзеле Сельскай гаспадаркі павятовай рады. Калі разыходзіцца аб цану, дык свінаматкі вагой ад 50 да 100 кг каштуюць ад 2 да 3 тыс. зл. (19,10 зл. за 1 кг жывой вагі плюс т. зв. гадаўляны дадатак ад 300 да 600 зл., у залежнасці ад агульнай вагі). На пакупку пародзістых свінаматак спулдзельчыя гмінныя касы пры ГС-ах прызначаюць доўгатэрміновую пазыку (да 3 тыс. зл.). Пазыку можа атрымаць кожны гаспадар, калі адказвае ўмовам, на якіх прыдзяляецца пазыка. Купленыя свінаматкі дастаўляюцца кліенту на месца.

Жадаючыя купіць пародзістую свінаматку могуць выбраць адпаведную на месцы ў ферме пародзістых свінней. Таму мы падалі месцы, дзе знаходзяцца зарадовыя свінафермы. Свінаматкі можна купляць таксама непасрэдна ў зарадовых фермах. Калі ідзе аб кнуроў, дык іх можна набываць толькі за веданнем аддзелаў сельскай гаспадаркі павятовых радаў. (мк)

Свінаматкі ў зарадовай ферме Дзяржаўнага гадаўлянага асродка ў Рускай Всі, Элцкі павет.

СЛЕДАМ НАШЫХ ІНТЭРВЕНЦЫЙ

ХВАРОБА НЕ ПАЧАКАЕ

Юльян Цесляк з'яўляецца фельчарам. Належыць ён да гэтага слоя маладой інтэлігенцыі, якая працу на вёсцы, далёка ад гарадскіх цэнтраў і дасягненняў сучаснай культуры не лічыць як няшчасце ў злую мінуту насеўшае на чалавека. Найлепш аб гэтым хіба сведчыць факт, што Юльян Цесляк дабраахвотна, па ўласнай ініцыятыве, вырашыў пакінуць нядрэнна платную працу ў сталіцы польскага тэкстыльнага промыслу — ў Лодзі і пераехаў на Беласточчыну, аб якой, як вядома, у цэнтральнай Польшчы ідзе яшчэ ненайлепшая слава.

Зараз Юлян Цесляк загадвае асродкам здароўя ў Малінніках (Бельскі павет). Гэты асродак абслугоўвае шмат вёсак.

— Да мяне, — апавядае малады фельчар, — прыязджаюць хворыя з вёсак за дзесяць кіламетраў адсюль. Але пабываць толькі ў лекара — яшчэ мала. Хваробу, як вядома, трэба лячыць, а да гэтага патрэбныя розныя лякарствы. У мяне іх няма, бо забаронена прадаваць лякарствы ў асродку здароўя. Трэба тады за найпрасцейшым лекам адпраўляцца ў Бельск, у Орлю, ці ў Кляшчэлі. Такім чынам трацяцца два дні: адзін на пабыўку ў лекара, а другі — у пошуках лякарства. А хвароба, вядома, не чакае.

Да гэтых слоў фельчара няма чаго і дабаўляць. Юльян Цесляк не абмежаваўся толькі да сцвярджэння адмоўнага становішча. Ён распачаў дамагацца ад Грамадскай рады ў Грыгароўцах і Аддзела здароўя пры Павятовай радзе ў Бельску Падляшскім наладжання аптэчнага пункту пры асродку здароўя ў Малінніках, каб хворыя, прыязджаючы да лекара, маглі на месцы адначасова купіць лякарствы. Мясцовыя і павятовыя ўлады прыхільна аднесліся да намаганняў фельчара.

І тут распачалася папярковая блытаніна. Ад першых дзён сакавіка да паловы мая паперкі вандравалі з Грамадскай рады ў Грыгароўцах і з Бельска ў Беласток, а з Беластока ў Грамадскую раду і ў Бельск.

Тымчасам сітуацыя сталася яшчэ больш крытычнай. Аптэка ў Орлі змушана была спыніць сваю дзейнасць, бо стары аптэкар адышоў на пенсію, а новага спецыяліста трудна знайсці. Ад 15 сакавіка павіс замок і на дзвярах аптэкі ў Кляшчэлях. Аптэкарша адышла на мацярынскі водпуск.

— Паводле пастаноў Міністэрства здароўя, адна аптэка, — паясняе Юльян Цесляк, — павінна прыпадаць на 10 тыс. жыхароў у дадзеным раёне. На Бельшчыне на адну аптэку прыпадае амаль... два разы столькі. Цяпер, калі замкнуты аптэкі ў Орлі і Кляшчэлях, тутэйшаму насельніцтву за кожнай дробяззю трэба адпраўляцца аж у Бельск, траціць час і грошы.

Беластоцкае праўленне аптэкамі адказала коратка: у Малінніках не можна наладзіць аптэчнага пункту, бо да бліжэйшай аптэкі ў Орлі (якая стаіць пад замком) толькі 5 кіламетраў, а паводле пастаноў Міністэрства здароўя нельга арганізаваць аптэчнага пункту там, дзе адлегласць да бліжэйшай аптэкі меншая за 5 км.

Невядома, як прадстаўнікі названага праўлення мерылі гэтую адлегласць. Напэўна яны ніколі нават не праязджалі дарогай з Орлі ў Маліннікі, бо каб туды выбраліся, дык тады маглі б пераканацца: там многа больш за 5 км, а пасля дажджу, або падчас асенне-вясенніх растопаў не пройдзеш там, не праедзеш. Забылі таксама, што ў гэтым раёне ёсць шмат вёсак, з якіх да бліжэйшай аптэкі 10 і больш кіламетраў (напрыклад, Вулька Выганоўская, Маскеўцы, Дыдулі, Пашкоўшчына).

— Аптэка ў Кляшчэлях знаходзіцца ўжо на тэрыторыі Гайнаўскага павета, — далей паясняе фельчар, — і таму неахвотна прадае лякарствы маім пацыентам, асабліва на бясплатныя рэцэпты і з 70-ці працэнтавай ільготай, бо зараз усе раённыя аптэкі працуюць на бюджэце павятовых радаў і зразумела, што адна рада не хоча са сваёй кішэні дакладаць да коштаў суседкі.

Прыглядаючыся цярпенню хворых, я не магу спакойна памірыцца са становішчам Беластоцкага праўлення аптэкамі. Хваробы не чакаюць, а я ўжо два месяцы чакаю на дазвол наладжання аптэчнага пункту пры нашым асродку. Дзеля гэтага ёсць у нас усё неабходнае: ёсць каму заняцца гэтым пунктам, ёсць і памяшканне.

Мгр Міхальскі з Беластоцкага праўлення аптэкамі доўга выясняў прадстаўніку рэдакцыі, чаму ў Малінніках не можа быць аптэчны пункт, намагаючыся апраўдаць сваю пазіцыю. Калі аднак усе яго аргументы сустрэліся з грунтоўным адпорам, мгр Міхальскі бязрадна разлажыў рукі.

— Гэта не толькі ад нас залежыць, — сказаў ён. — Калі аддзел здароўя пры Ваяводскай радзе дазволіць нам наладзіць там аптэчны пункт, тады чаму ж не — можам яго там абсталяваць.

Трэба было схадзіць у Ваяводскую раду. Старшы інспектар па справам аптэк, мгр Васелеўская, даведаўшыся па якой справе прышоў журналіст, заявіла:

— Мы ўжо разглядалі гэтую справу. Няма патрэбы закладаць аптэчны пункт у вёсцы Маліннікі, бо там блізка да Орлі...

Трэба было і тут раз'ясняць усё ад пачатку... Урэшце мгр Васелеўская абяцала заняцца гэтым паўторна.

Прайшло яшчэ некалькі дзён і адзін з тэлефонаў прынёс у рэдакцыю прыемнае паведамленне: у Малінніках будзе наладжаны аптэчны пункт.

І каму была патрэбная гэта амаль трохмесячная паперковая блытаніна?!

Вуэр

ЯШЧЭ МОЖНА ПАСПЕЦЬ

Да 15 чэрвеня яшчэ ідзе прыём заяў у прафесіянальныя школы і тэхнікумы. Калі хто з вас, сямікласнікі, яшчэ не вырашыў, куды падацца пасля заканчэння школы, уважліва прачытайце па даныя адрасы некаторых школ і спецыяльнасці, якія можна атрымаць па заканчэнню школы.

1. Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Hajnówka, ul. Stalina 15/17.

Ёсць інтэрнат. Школа рыхтуе столяраў, слесараў і токараў.

2. Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Ełk, ul. Armii Czerwonej 1.

Ёсць інтэрнат. Школа рыхтуе электраманцёраў, слесараў і токараў.

3. Zasadnicza Szkoła Budowlana, Choroszcz, ul. Białostocka 28.

Ёсць інтэрнат. Школа рыхтуе столяраў і цесляроў.

4. Zasadnicza Szkoła Metalowa, Łomża, ul. Senatorska 9.

Ёсць інтэрнат. Школа рыхтуе слесараў, бляхароў і механікаў для машын і трактараў.

5. Zasadnicza Szkoła Mechanizacji Rolnictwa, Michałowo, ul. Leśna 1, pow. Białystok.

Ёсць інтэрнат. Школа рыхтуе механікаў для сельскай гаспадаркі.

6. Zasadnicza Szkoła Odzieżowa CZSP, Suwałki. ul. 23 Października 26.

Пры школе ёсць інтэрнат. Школа рухтуе краўцоў жаночага і мужчынскага крою і рымароў.

А вось адрасы некаторых тэхнікумаў:

1. Technikum Leśne ML i PD. Białowieża, pow. Hajnówka.

Ёсць інтэрнат. Напрамак — лясніцтва.

2. Technikum Przemysłu Mleczarskiego. Białystok, ul. Dąbrowskiego 28.

Ёсць інтэрнат. Напрамак — тэхналогія вырабу малочных прадуктаў.

3. Technikum Geodezyjne. Białystok, ul. Lipowa 35.

Ёсць інтэрнат. Напрамак — геадэзія.

4. Technikum Budowlano-Drogowe. Białystok, ul. Dobra 1.

Ёсць інтэрнат. Напрамак — чыгункі і масты.

5. Technikum Gospodarcze. Białystok, ul. Proletariacka 8.

Ёсць інтэрнат. Напрамак — гаспадарка.

6. Technikum Ekonomiczne, Białystok, ul. Warszawska 63.

Пры школе ёсць інтэрнат. Напрамак — гандаль, эканоміка прамысловасці.

7. Technikum Mechanizacji Rolnictwa MR. Supraśl, pow. Białystok.

Ёсць інтэрнат. Напрамак — механізацыя сельскай гаспадаркі.

Больш дакладныя інфармацыі можна атрымаць непасрэдна ад школы або псіхалагічнай парадні ў Беластоку, вул. Варшаўская 63.

ПЛЕМЯННЫЯ ЗНАКІ

Салдаты розных армій адрозніваюцца сваёй ваеннай формай. А вось паасобныя плямёны ў Судане, не носячы ніякага адзення, робяць знакі на ўласнай скуры. Амаль усе мужчыны робяць сабе на твары надрэзы і шрэмы, форма якіх як паспарт, гаворыць аб прыналежнасці да таго ці іншага племені. Надрэзы робяць тады, калі юнак робіцца мужчынай. Восенню, калі сабраны ўраджай і ў лесе паспелі фрукты і ягады, а каровы даюць многа малака, у племені нуэраў пачынаюцца .вяселлі і памінкі. Нават, калі чалавек памёр некалькі месяцаў таму назад, пахаванне адзначаюць восенню.

Самае вясёлае свята — гэта пасвячэнне юнакоў у мужчыны. «Уладыка стада» загадвае біць у барабаны і ўсё племя збіраецца ў назначаным месцы. Мужчыны ўжо правялі калектыўнае паляванне і магчыма ім пашчаслівілася здабыць жырафу, газелю, антылопу, а то і бегамота. Жанчыны падрыхтавалі прасяное піва. Па знаку правадыра пачынаецца свята; танцы праходзяць тры дні з невялікімі перарывамі для адпачынку.

Усіх юнакоў 14—15-гадовых збіраюць разам і спецыяльны «хірург» наносіць ім на ілбу шэсць доўгіх глыбокіх надрэзаў. Гэтая балючая аперацыя, як правіла, робіцца каменным нажом пад шум і крыкі аднапляменнікаў. Такое цяжкае выпрабаванне юнакі павінны перанесці з гонарам і дастоінствам воіна.

Пасля, іх пасяляюць у спецыяльна падрыхтаваныя хаціны, раны пасыпаюць попелам і прыкладваюць да іх лекавыя травы. Праходзіць некалькі тыдняў і калі раны зажывуць, свята зноў пачынаецца. Бацька ўручае тады быка, кап'ё і шчыт. Сваякі даюць розныя ўпрыгожанні — кольцы, браслеты. Ад гэтага часу юнак становіцца мужчынай, воінам, паляўнічым, пастухом.

У нуэраў усе важныя справы вырашаюць самыя старыя і вопытныя людзі. Баяцца нуэры найбольш сваіх калдуноў і жрацоў і вераць што ў іх пасяляюцца ўсе магутныя духі.

Адзенне суданцаў складаецца з пары тапачак, не лічачы кольцаў і пацёрак. Бывала так, што за пару гумавых пантофляў купцы атрымоўвалі скуры кракадзілаў, драпежных звяроў, здабытых з вялікай рызыкай для жыцця.

У краіне распаўсюджаны хваробы так шырока, як галеча, а медыцынская дапамога такая мізэрная, як асвета.

Больш палавіны стагоддзя англійскія каланізатары распараджаліся лёсам Судана і яго насельніцтвам.

60 СЕКУНД у СССР

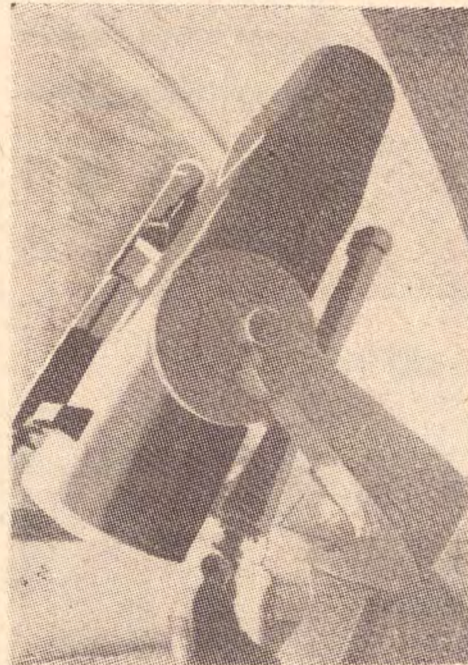
Адна мінута... Велічыня як быццам зусім невялікая — 60 секунд.

За мінуту ў СССР выплаўляецца больш 130 тон сталі, пракатваецца больш 100 тон металу, здабываецца з нетраў зямлі каля 310 тон нафты, каля 280 тон жалезнай руды і 970 тон вугалю, выпрацоўваецца 620 тысяч кілаватгадзін электрычнай энергіі.

Кожную секунду выходзіць 28 пар абутку. Адна гадзіна работы гэтых фабрык абяспечыць сваёй прадукцыяй 100-тысячны горад.

За адну мінуту выпускаюцца 2 аўтамабілі, 1 трактар, будуюцца 4 памяшканні, вырабляецца 2 200 штук трыкатажных вырабаў і атрымоўваецца 15 тысяч кг мяса.

За адну мінуту прадукуецца 100 гадзіннікаў, звыш 6-ці фотаапаратаў і звыш 6-ці тэлевізараў.

Адзін з найбольшых у Еўропе тэлескопаў сістэмы Шмідта ў астрафізічнай абсерваторыі Акадэміі навук Арменіі.

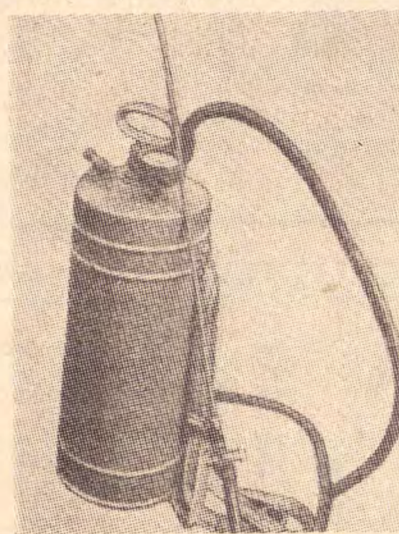
АБ ЧЫМ ДОБРЫ ГАСПАДАР ВЕДАЦЬ ПАВІНЕН

АПРЫСКІВАЧЫ

Барацьба са шкоднікамі і хваробамі раслін з'яўляецца адным з важнейшых заданняў у сельскай гаспадарцы.

Падаем найбольш прыдатныя ў нашых умовах тыпы апрысківачаў, якімі пры застасаванні ў іх адпаведных хімічных сродкаў знішчаюцца шкоднікі.

Апрысківач «Ort-3 Rex» — прадукцыя — Lubelskie Zakłady Sprzętu Rolniczego i Ochronnego.

Гэты 50-літравы апарат прымацоўваецца да агуменевага кола. Можна ім апрысківаць і бяліць таксама пладовыя дрэвы.

Апрысківач «Ор-20» (на здымку) адзін з лепшых ручных апрысківачаў. Прадукуюць Wrocławskie Zakłady Metalurgiczne. Вадкасць выпіраецца з яго пры дапамозе ручной помпы. Апрысківач змяшчае 14 літраў.

Апылячч «Grom» — добры асабліва ў барацьбе са стонкай і другімі раслінными шкоднікамі. Гэта прылада 2-конная. Раздзьмухвае на шырыню 6 м.

вл.

ВАЙНА СУПРАЦЬ ГРАДУ

Штогод град нішчыць на палях нашай краіны столькі збожжавых культур, што іх вартасць у сярэднім дасягае сумы 200 мільёнаў злотых. Ці ж не знайшоўся б спосаб, пры дапамозе якога можна было б вызваліць сялян і дзяржаву ад гэтага няшчасця?

Гэткае пытанне паставіў сабе малады польскі вучоны мгр Чэслаў Казмінскі і распачаў навуковыя пошукі.

ГРАД ЛЮБІЦЬ ТЫЯ САМЫЯ ДАРОГІ

Асноўным вынікам прац мгр Ч. Казмінскага было сцвярджэнне, што град неаднолькава часта наведвае розныя раёны Польшчы. Ён мае шляхі, якія асабліва «любіць». Найчасцей, паводле Казмінскага, град наведвае паўднёвыя ваяводствы. Даказаў ён таксама, што град у нашых умовах на той самай тэрыторыі не выступае прыпадкова, а наглядаецца ў яго паданні нейкая цыклічнасць. Гэтыя сцвярджэнні ў спалучэнні з дасягненнямі метэаралогіі (навукі аб надвор'і) дазволілі распрацаваць сістэму, якая дала б магчымасць заўчасна прадказваць набліжэнне градовай буры ў дадзеным раёне краіны.

Якая аднак канкрэтная карысць з таго, што заўчасна будзе вядома аб градабіцці, напрыклад, у Сямяціцкім павеце? Град зробіць жа сваё. І тут узнікае другое пытанне, якое трэба было распрацаваць: як не дапусціць да градабіцця? Або інакш кажучы: як «разагнаць» градовыя хмары?

ПРЫКАЗ: СТРАЛЯЦЬ!

Над гэтай праблемай ужо шэраг гадоў працуюць найлепшыя вучоныя амаль цэлага свету. Яны дайшлі да вываду, што нейкія хімічныя спалучэнні ёду і серабра нават у невялікай колькасці маюць «моц» «разагнання» хмар. Толькі як гэтыя сродкі даставіць да хмар? Напрыклад, у Савецкім Саюзе для гэтага ўпатрабляюцца нават ракеты, якімі кіруюць пры дапамозе радыёхваль.

Калектыў інжынераў са Шчэціна апрацаваў польскую «гармату» для выкідвання ёда - сярэбраных «снарадаў», разганяючых градавыя хмары. Кошт гэткай «гарматы» — 10 тыс. злотых. Запускаюць гэтыя «снарады» ў чыстае неба за чатыры гадзіны перад з'яўленнем градавай хмары. Ёда - сярэбраныя «снарады» аказваюць прафілактычнае ўздзеянне.

Мгр Чэслаў Казмінскі апрацаваў план абароннай акцыі перад градам для тых раёнаў Польшчы, у якіх найчасцей сустракаюцца градавыя буры. Абаронную лінію будзе складаць 35 «супрацьградавых гармат» і адна радарная ўстаноўка для прадсказвання градавых бур. Усе кошты гэтага вельмі патрэбнага прадпрыемства будуць складаць усяго ледзь 2 працэнты затрат ад граду.

Зараз на фронце вайны з градам праводзяцца толькі вопытныя спробы. Аднак не доўга прыйдзе нам чакаць, калі з прыходам лета ў нейкіх кутках нашай краіны можна будзе часта пачуць: «Увага, прыказ: страляць да градавай хмары!» А пройдзе дзесятак год і дзеці будуць ведаць, што такое град, толькі з апавяданняў старэйшых і з кніжак

З НАРОДНАЙ МЕДЫЦЫНЫ

ДЗІВАСІЛ ВЫСОКІ

Беларуская назва: дзівасіл: девясил, девятисил.

Шматгадовая расліна вышынёй 1—1,5 метра, часам да 2,5 метраў.

Сцябло простае, з баразнамі, уверсе — галіністае. Лісце вялікае, знізу шэралямцавае, няроўназубчатае; прыкарэневае лісце прадаўгавата-эліптычнае, вострае, сцябловае лісце — сэрцападобнае. Кветкі (кошыкі) вялікія (да 10 см у папярочніку), жоўтыя. Смак каранішча горкі, пах спецыфічны, даволі прыемны. Дзівасіл расце ў сырых хмызняках, на ўзвышаных берагах рэчак, асадліва на мелавых глебах, на ўскраінах лугоў.

Ён часта разводзіцца на гародах і ў садах. Цвіце дзівасіл з канца чэрвеня да верасня. Збіраюць каранішчы з каранямі ўвосень, пераважна ў кастрычніку. Сушаць у цяню. У народнай медыцыне шырока карыстаюцца ім.

Напар каранішча дзівасіла (20—30 грамаў на адзін літр вады) прымяняецца як унутраны сродак пры вельмі слабай менструацыі, пры вялым страваванні, адсутнасці апетыту, пры коліках. Пры грудных хваробах гэты напар ужываецца з вялікім поспехам для паляпшэння адхарквання. Прымяняюць не толькі настой, напар і адвар, але і парашок з каранішча і каранёў, змешаны з мёдам. Прымаюць на дзень па пяць чайных лыжак.

Пры скураных хваробах, і асабліва каросце, моцным адварам кораня дзівасіла мыюць цела.

Для тых, хто ачуньвае, і слабых — рэкамендуецца (вельмі папулярнае) «дзівасільнае віно», прыкладна па 50 грамаў два разы на дзень. На бутэльку (0,5) партвейна бяруць 12 грам свежага здробленага кораня дзівасілу і зараць у ім 10 мінут.

Калі такі дзівасілавы адвар прыгатаваць на чырвоным віне — кагоры, яго можна прымяняць пры катары кішак і пры паніжанай кіслотнасці страўніка. Прымаюць штодзённа, прыкладна па 50 грам; лепш пасля яды.

Карані дзівасіла захоўваюць у скрынцы, засланай паперай.

Весткі са школ

З самымі маленькімі вучнямі можна многа чаго арганізаваць цікавага, калі настаўнік ахвярна прыложыцца да працы. Вучні другога класа пачатковай беларускай школы ў Гайнаўцы пад кіраўніцтвам сваёй выхавацельніцы, Марыі Буры, добра падрыхтаваліся да спаткання са сваімі бацькамі падчас вывядоўкі. Яны падрыхтавалі мастацкія выступленні, вырасцілі буйміну (жэжуху) і наладзілі пачастунак сваім мамам і татам. Найбольшую цікавасць выклікала буйміна, якая з'ядалася з бутарбродамі. Спатканне вучняў з бацькамі прайшло ў вельмі цёплай атмасферы.

*

У Новаберазове (Гайнаўскі павет) на школьным пляцу вучні пасадзілі 500 дрэвак таполі і ясеня. Гэтая школа на працягу года сабрала 3,4 квінтала макулатуры.

Нядаўна вучні 6 і 7 класаў ездзілі на экскурсію да Варшавы і Гданска, а вучні 4 і 5 класаў пабывалі ў музеі і ў звярынцу ў Белавежы. (мх)

З ВІТАВА І ДУБІЧ ЦАРКОЎНЫХ

У вясенні і асенні час дарога ў Вітаве (Гайнаўскі пав.) пераўтвараецца ў балота. Цяжка тады перабрацца тут без гумовых ботаў, але яшчэ цяжэй праехаць нагружаным возам. Неўзабаве гэтыя ўсе «прыемнасці» будуць толькі злым успамінам, так як шмат іншых праяў старыны і адсталасці. Зараз у Вітаве брукуюць вуліцу. Дзяржава дала грошы на гэтае мерапрыемства, аплочвае майстроў, а сяляне даюць рабочую сілу ў рамках шарварку.

* *

Загадчык нашай паштовай установы, Аляксей Герасімюк, дзякуючы сваёй сумленнай шасцігадовай працы здабыў сярод мясцовых жыхароў вялікі аўтарытэт і павагу. Наш загадчык вельмі любіць сваю прафесію. Кожны наведвальнік паштовай установы ў Дубічах Царкоўных пасля наладжання нейкай справы адыходзіць ад акенца задаволены, таму што тут хуткае і ветлівае абслугоўванне.

Аляксей Герасімюк дбае аб падпіску газет і часопісаў. Дбайнасцю ў выконванні сваіх абавязкаў вызначаюцца нашыя пісьманосцы, Ганна і Янка Кірылюкі. Кожны з іх штотыдзень прыносіць нам наш часопіс «Ніву».

Мікалай Панфілюк
Дубічы Царкоўныя

Аб усім па трошку з Новага Ляўкова

На працягу апошніх год шмат змянілася ў Новым Ляўкове (Гайнаўскі павет). Вось, напрыклад, мясцовыя жыхары нажвіравалі дарогу, а паабапал яе выкапалі равы. Дарогу ўпрыгожылі дрэўцы, якія пасадзілі дбайныя гаспадары. З хат знікаюць салома і гонты, а паяўляецца чарапіца. Многія сяляне маюць веласіпеды і матацыклы. У хатах штораз часцей можна пачуць голас радыёпрыёмніка; сяляне цікавяцца зараз асабліва зменамі надвор'я і карыснымі сельскагаспадарчымі парадамі. У вольны ад працы час тыя, якія не закончылі пачатковай адукацыі, наведваюць вечаровую школу. У кожную пятніцу жыхары вёскі аглядаюць кінафільмы. Найлепш спадабаліся ім савецкія фільмы: «Балада аб салдаце» і «Вясёлыя субляхатары». Зараз ля рэчкі Баброўка пачаліся работы пры будове новага моста. Працуюць тут таксама некаторыя жыхары Новага Ляўкова.

Янка Цялушэцкі
Новае Ляўкова

Партыйная адукацыя на Бельшчыне

Партыйная адукацыя на тэрыторыі Бельскага павета здабывае ўсё большую папулярнасць сярод насельніцтва.

Слухачамі партыйнай адукацыі тут з'яўляюцца не толькі члены партыі. Удзельнікамі яе з'яўляюцца таксама члены маладзёжных арганізацый і беспартыйныя.

На пачатку чэрвеня на Бельшчыне закончыла гадавую партыйную адукацыю 89 калектываў, у якіх удзельнічала звыш 2 000 слухачоў.

Найбольшым зацікаўленнем карысталіся тут такія тэмы адукацыі як: бягучая палітыка партыі і ўрада, пытанні сельскай гаспадаркі і рабочы рух. Амаль усюды вялікай папулярнасцю карысталіся таксама лекцыі на тэму светапогляду і аб дасягненнях савецкай тэхнікі.

Партыйная вучоба дапамагла шмат пярвічным партыйным арганізацыям актывізаваць сваю дзейнасць. У час партыйнай вучобы ўдзельнікі яе масава прыступалі да розных грамадскіх чынаў.

Напрыклад, удзельнікі партвучобы пры Раёне эксплуатацыі публічных дарог прынялі і выканалі абавязацельствы на суму 4 600 злотых.

Калі адбывалася партыйная адукацыя, на Бельшчыне назіраўся таксама значны рост партыйных шэрагаў. За гэты час прынята ў рады кандыдатаў партыі 46 беспартыйных удзельнікаў партвучобы. Належны аўтарытэт здабыла сабе таксама і двухгадовая вечаровая школа актыву, якая існуе пры Павятовым камітэце ПАРП. Сёлета 36 актывістаў атрымалі пасведчанні аб заканчэнні гэтай школы. З вечаровай школы выйшлі адданыя партыі актывісты.

— На такіх таварышоў, як Мікалай Гаўрылюк, Міхась Тумаш і шмат іншых абсальвентаў вечаровай школы актыву, — гаворыць сакратар прапаганды Павятовага камітэта ПАРП — тав. Возьняк, — мы заўсёды можам лічыць. Яны не падвядуць нашага даверу. Прадбачваецца, што ў наступным годзе партыйнай адукацыі на тэрыторыі Бельскага павета будзе яшчэ больш яе ўдзельнікаў.

(вб)

Людзі шукаюць бяду

Пракурор у Сямятычах загадаў арыштаваць Францішка Лапускага з вёскі Кажэнюўка (Сямяціцкі пав.) за тое, што ён цяжка пабіў свайго аднавяскоўца Баранскага.

А вось яшчэ адзін выпадак хуліганства. Пераносімся ў Сакольскі павет. Тут Станіслаў Садоўскі з Беластока, вул. Кракоўская 15 і Станіслаў Сарасек з Александрова Лудзкага, вул. 22 Ліпца 18, пабілі Янку Більміка — жыхара вёскі Кругляны. Разбойнікаў арыштавана, а іхняя ахвяра лечыцца ў сакольскім шпіталі.

Трактарыст Станіслаў Нарушэвіч з ПОМ Бухвалава, у Сакольскім павеце, непадалёку Саколкі «закрануў» сваім трактарам праязджаючы аўтобус, у выніку чаго быў паднішчаны кузаў аўтобуса. Як сцвердзіла міліцыя, трактарыст аказаўся п'яным.

Сем кіламетраў за Бельскам, у наваколлі Бельск-вёска Вышкі занатавана другі няшчасны выпадак на шашы. Матацыкліст Мар'ян Валіцкі з вёскі Фалькі Старыя, у Бельскім павеце, наехаў на веласіпедыста Язэпа Фалькоўскага. Матацыкліст быў цяжка пакалечаны, а веласіпедыст выйшаў шчасліва з гэтага выпадку.

Ц. БЯЛА

Непарадкі ў Коматаўцах

Жыхары Коматаўцаў (Беластоцкі пав.) маюць на сваім выгане вялікія залежы торфу. Паверхнасць гэтага выгана складае 50 га. Аднак ён з'яўляецца не толькі месцам, дзе здабываецца гэтае каштоўнае паліва — тут таксама пасвяцца каровы.

Штогод, у маі, гаспадары прыступаюць да нарыхтоўкі торфу на зіму. Усё было б добра, калі б не поўная адсутнасць гаспадарнасці. Вось торф здабываецца хаатычна, капаюць яго не ў строга акрэсленых месцах і ў выніку атрымоўваецца вельмі сумная карціна. Хто з гаспадароў мае рабочую сілу, дык нарыхтоўвае 15—20 тысяч цаглінак гэтага паліва, а часам нават і да 50-ці тысяч цаглінак. Пры здабычы торфу няма ніякага плану, канавы бягуць у розных кірунках, усюды воўчыя ямы. Быў нават выпадак, што ў адной з такіх пастак утапілася карова і толькі пазней выявілася, які яе лёс спаткаў.

Некаторыя жыхары нягледзячы на тое, што маюць вялікія запасы торфу, сістэматычна працягваюць яго здабычу. Паасобныя гаспадары маюць запасаў торфу на некалькігадовы перыяд, а нават застаецца і на продаж. Такім чынам марнуецца выган, на каторым мусяць таксама пасвіцца каровы.

У краіне прысвячаецца зараз вялікая ўвага жывёлагадоўлі. І гэта правільна. Аднак калі ў Коматаўцах будзе працягвацца такая рабаўніцкая гаспадарка, і калі гэтай справай не зацікавяцца адпаведныя ўлады, дык над жывёлагадоўляй у Коматаўцах павісне сур'ёзная небяспека.

Надта ж крыўдна, што мясцовыя жыхары не шануюць грамадскага дабра.

Хай да нас урэшце прыдуць спецыялісты і пабачаць, што дзеецца ў Коматаўцах.

МОЛАДЗЬ ВУЧЫЦЦА

Хто мае больш ведаў, хто многа чытае — той акружаны пашанаю ў наш час. Падрастаючае пакаленне, як правіла, канчае 7 кл. падставовай школы. У Сямяціцкім павеце існуюць зараз 72 сямікласныя школы. Такім чынам створаны ўсе магчымасці закончыць поўную падставовую школу.

А калі што-небудзь перашкодзіць у яе заканчэнні, дык створаны курсы і вечаровыя школы для дарослых. За мінулыя тры гады ў Сямяціцкім павеце на агульнаадукацыйных курсах і вечаровых школах пачатковую адукацыю здабылі 862 асобы.

Зараз лічаць штосці ненармальным, калі малады чалавек не мае закончанай поўнай падставовай школы. Вось таму і ў гэтым годзе існуюць вечаровыя школы для дарослых. Напрыклад, у Нурцу ў гэтым навучальным годзе ў 6-ым класе вучыцца 18 асоб, а ў 7-ым 20 чалавек.

На здымку: настаўніца Марыя Капачук вядзе ўрок па гісторыі ў 7-ым класе вечаровай школы ў Нурцу.

20 мая 1961 г., пражыўшы 78 год, памёр раптоўнай смерцю ЯЗЭП ГАПАНОВІЧ, актыўны член Варшаўскага Аддзела БГКТ, працаўнік П. Г. П. «Betesca».

У памёршым трацім ахвярнага сябра нашага Таварыства.

Варшаўскі Аддзел БГКТ
П.Г.П. «Betesca».

Пераканаўся

Сяляне нашых вёсак яшчэ не пераканаліся ў тым, што пасевы кукурузы забяспечваюць добрую пашу для жывёлы. Не меў у гэтым пераканання і Іван Главацкі з Багушоў, на Сакольшчыне. У мінулым годзе ён толькі з паважання да агранома засеяў кукурузай некалькі араў зямлі. Агроном навучыў яго, калі збіраць кукурузу і як трэба зялёную масу кукурузы закладаць у сіласныя ямы. Зімою з недаверам адкрыў сіласную яму і прынёс кішанай кукурузы каровам. І тут сталася тое, чаго ён зусім не чакаў. Каровы прагна елі кукурузу. Елі яе так, як яшчэ ніколі нічога так не елі. І Іван Главацкі пастанавіў сеяць заўсёды кукурузу. Зараз засеяў яе блізка паўтара га. (мх)

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Telefony: red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 49.

Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2.40 zł, kwartalnie — 7.20 zł, półrocznie — 14.40 zł, rocznie — 28.80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.

Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wilcza 46 Nr konta PKO 1-6-100024.

Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona", Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie; 5 $ — w USA.

Nakł. 5000. Błtk. B-2

ДОБРАЯ КНІГА

„PORADNIK DLA ROLNIKÓW ZIEM PÓŁNOCNO-WSCHODNICH".

«Параднік» — супольная праца пад рэдакцыяй праф. др В. Невядомскага. Яна служыць фаховай парадай і дапамогай для гаспадароў на гэтых землях. Кніга выдана ў 1961 годзе. Каштуе 40 зл.

„ZIEMNIAKI".

Бульба, без якой не можам пражыць дня. Што мы аб ёй ведаем? Крыху ведаем, але толькі крыху. Хто хоча многа ведаць аб бульбе, адсылаем таго да кніжкі М. Бірэцкага «Ziemniaki». З яе даведаецеся многа карысных і цікавых рэчаў пра неадлучную нашу бульбу; аб гісторыі бульбы, аб яе складзе, і аб тым, як найлепш яе вырошчваць і якія гатункі на якую глебу найлепш надаюцца.

Кніга каштуе толькі 46 зл.

„WIADOMOŚCI Z OGRODNICTWA-SADOWNICTWO".

З гэтай кнігі чытач даведаецца многа аб садах, вялікіх і такіх як у нас — з некалькімі яблынямі. Але і гэтыя нешматлікія яблыні родзяць лепш, калі даць ім адпаведны нагляд. А гэтага вучыць кніга Заліўскага — «Садаўніцтва».

„ODMIANOZNAWSTWO WARZYWNE".

Аб капусце з яе многімі гатункамі, аб брукве, рэдзьцы, рэпе, памідорах, чырвоным перцу, агурках, гарбузах, моркве, салаце, бураках і аб многіх іншых агародных раслінах расказвае кніга „Odmianoznawstwo warzywne".

Ёсць тут веды аб гісторыі кожнай расліны, аб яе ўласцівасцях і прыгоднасці, аб спосабах вырошчвання. Кнігай асабліва раім зацікавіцца ўсім жанчынам, якія з агародам найбольш маюць дачыненне.

„PORADNIK WETERYNARYJNY".

Кніга вучыць, як запабягаць хваробам жывёлы, як лячыць хваробы, як абходзіцца з жывёлай, як пазнаваць, ці жывёла хворая, ці не, аб чым трэба ведаць, купляючы каня, ці карову, а таксама што рабіць у выпадку заразнай хваробы ў жывёлы.

Кніга дае парады не толькі адносна вялікай жывёлы: коні, каровы, свінні, авечкі, але і аб дробнай: куры, трусы, сабакі. Усе гэтыя рэчы апрацаваны ў папулярнай і простай форме.

Усе вышэй пералічаныя кнігі атрымаеце ў кнігарнях «Дому Кнігі». вл.

ПЯТРУСЬ БРОЎКА

РАЁННЫ КАВАЛЕР

Скажу вам быль, не плётку,
Пра жоха аднаго.
Дзяўчаты і малодкі
Пабойцеся яго.

Хлапец ён адмыслсвы,
Адзеты — проста шык:
Раённай установы
Адказны кладаўшчык.

Ён ростам невялічкі,
А ў заляцаннях звер,
Таварыш Чаравічка,
Раённы кавалер.

Нічога сабе, ў целе,
Пры вусіках малых,
З брэзентавым партфелем
Вандруе па чайных.

Ён шклянак пяць укіне —
Нямала можа піць!
А вечарам з дзяўчынай
Чарговаю сядзіць.

Абмыўшыся слязою,
Гудзе ў адну дуду:
— Другое я такое
На свеце не знайду!

Прыглядзіцца нябога:
Ну, чым ён не жаніх!
Бо ёсць дурненькіх многа,
Нямала і дурных.

Рашаюць справу шпарка.
Яму ж чаго жадаць —
Каб чарачка, каб скварка,
Каб месца, дзе паспаць.

Клянецца, як прытуліць,
Што да канца жыцця...
Але мінаюць гулі,
З'яўляецца дзіця.

І тата хмурыць вочы,
Гібее ад нуды,
Знікае ён аднойчы
Нявєдама куды.

Другія цягнуць далі,
Прывабныя часы...
А бедная Наталія
Ірве аж валасы.

Слязамі залілася,
Жаніх любімы знік!.
А ён ужо да Касі,
Засмучаны, прынік.

Абмыўшыся слязою,
Гудзе ў адну дуду:
— Другое я такое,
На свеце не знайду!

І Кася разважае:
Ну, чым ён не жаніх!..
Дурненькіх шмат бывае,
Нямала і дурных.

Згаджаецца, бо пецніць...
А ён ніжэй травы,
Каб выпіць, каб заесці,
Каб ложак пухавы.

І гулі і забавы,
А час бяжыць, бяжыць...
І вось дзіця заяву
Дае, што хоча жыць.

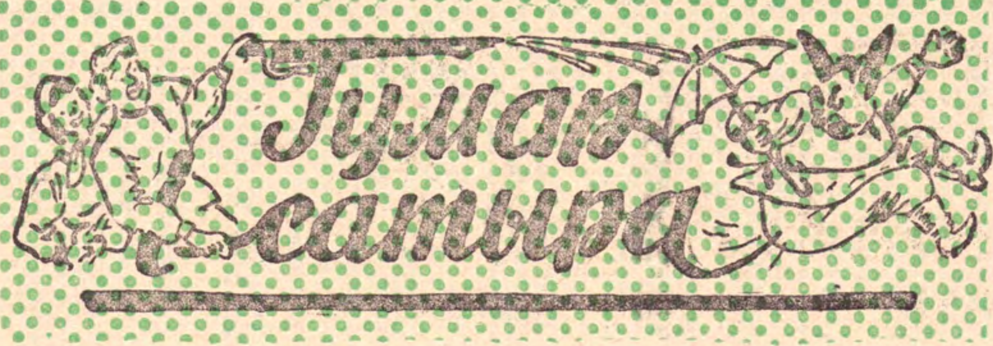
Маленькім, невялічкім
Крыкунчыкам ідзе...
А тата Чаравічка
Хмурнее кожны дзень.

І ўжо шукае выйсця
Шукальнік пекнаты,
Нацэліўся кудысьці
І даў ён лататы.

А там глядзіш і трэцій
Гудзе ў адну дуду:
— Другое я на свеце
Такое не знайду.

І хіліцца Агатка,
Бо сэрцайка шчыміць...
Ах, колькі вам, дзяўчаткі,
Ён здолеў наманіць.

Яго мы знаем звычкі.
Дзе ж хлусіць ён цяпер,
Таварыш Чаравічка,
Раённы кавалер?

— Чаму ж цябе так не любяць, мая ты канарэечка?..

«З ПЕРСПЕКТЫВАЙ...»

— Ты чаму пасля школы не застаўся ў вёсцы?
— Ды вось, дзядзька, працу цікавую падшукаў. З перспектывай!

НАЦІРАННЕ

Адной жанчыне вельмі балелі плечы. Пайшла яна да лекара. Лекар апукаў яе, абслухаў і напісаў рэцэпту.

— Вось гэтым, — кажа ён, — будзеце націраць. Пяройдзе.

На другі дзень жанчына прыходзіць да лекара і кажа:

— Паночку, напішыце мне яшчэ паперку, бо тая зусім сцерлася пры націранні.

Сяргей Анішчук
Масева II

КАЛІ ЛЯЦЕЦЬ НА СОНЦА

Вучань: — Ці можна даляцець да сонца?

Настаўнік: — Не.

Вучань: — Чаму?

Настаўнік: — Таму, што каля сонца вялікая гарачыня,

Вучань: — Дык няхай яны ляцяць ноччу, калі сонца не свеціць.

Янка Здаиоўскі
Альхоўка

ЗА ЦЯРПЛІВАСЦЬ

— За што, дзеду, дастаў гэтыя медалі?

— Першы, за японскую вайну, другі за сусветную, а трэці за цярплівасць.

— Як гэта за цярплівасць?

— А так, за цярплівасць, бо дастаў за тое, што 50 год з бабкай вытрымаў.

Ніна Каспярук
Пянькі

ГОЛАД

— Лявонь, чаго плачаш?
— Бацька памерлі.
— З чаго?
— З голаду.
— Можа хлеба не было?
— Не, хлеб быў, толькі не было чым нарэзаць.

Лёнік Семенюк
Крывая

НАДЗЕЯ

Дзесяцігадовы Ваня гаворыць вечарам малітву.

— Добры Божа, зрабі так, каб Рым быў сталіцай Турцыі, — просіць ён.

— Што ж ты хочаш гэтым сказаць? — пытае маці.

— Я так напісаў у класнай рабоце.

Мікалай Ільяшук
Атвоцк

СУСЕДЗІ

Адна суседка прышла да суседа. Пачалі сварыцца. Яна абгаварыла трох мужчын і пайшла.

На другі дзень суседка ізноў прышла ды кажа:

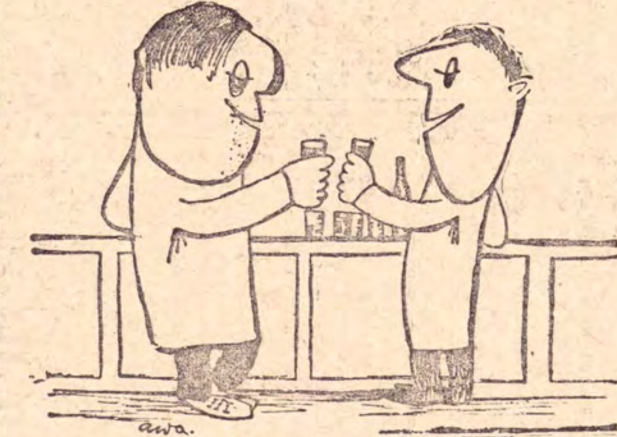
— Ці вам языкі не баляць?

— Бо мне баліць. Не магу гаварыць, а то яшчэ б пасварылася з вамі.

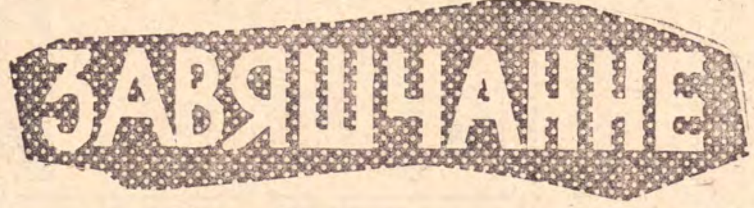
Валя Вышкоўская
Кожына

— Хто з вас канструктар?..

або: цык, цык...

Старанна слінячы алавік, Кастусь выводзіў каліграфічныя каракулі, складаючы ліст: «Завяшчаю старэйшаму сыну, Антошы, сівую кабылу дзядзькі Максіма, дзесяць гектараў зямлі пад лесам, што абрабляе спулдзельня і на вечнае карыстанне перадаю палац князя Любамірскага ў Дайлідах.

Дачцы, Настусі, завяшчаю лысую карову, якую доіць сакратарава жонка і аддаю свіню з парсюком, за якіх дзядзька Максім атрымаў узнагароду на сельгасвыстаўцы. Гэтай жа Настусі дадаю яшчэ швейную машыну, выстаўленую ў вітрыне гэзсаўскага магазіна...».

— Чакай Кастусь, ты ж глупствы пішаш, — заўважыла жонка. — Аддаеш чужыя рэчы, зусім табе не прыналежныя.

— Не я першы...

— Што ты дурак не першы, гэта я ведаю, — адцяла жонка.

— Гэтак жа даволі знатныя людзі рабілі. Чаму ж мне нельга? Напрыклад, Гітлер некалі пісаў: «Факт, што нейкі народ уладае непрапарцыянальна вялікай тэрыторыяй, не абавязвае другія народы згаджацца з гэтым фактам. Нашы разлікі будуць апраўданы, калі мы выканаем задачу павялічэння нашай тэрыторыі на Усходзе...

А боннскі міністр Штраус недаўна заявіў:

«...Адзінае, што можа даць Савецкі Саюз Заходняй Еўропе, — гэта жыццёвыя прасторы...».

Так вось, паводле запавету нябошчыка Гітлера, дзеліць Штраус усходнюю тэрыторыю. Чаму ж я не магу дзяліць усяго таго, што мне падабаецца?

— Толькі дурань можа даўсці да такіх вывадаў. Глупствы пішаш ды толькі. Няма ў цябе маёнтку да падзелу.

— У іх жа таксама няма, а дзеляць чужое, — стаяў пры сваім Кастусь.

— Цьфу на тваю галаў! Зусім чалавек з глузду з'ехаў.

— Калі так, то нашы дзеці нічога не атрымаюць, — заключыў Кастусь, разрываючы напісанае завяшчанне.

Мілыя чытачы! Між намі гаворачы, ніякага нам маёнтку не трэба. Мінулі тыя часы, калі чалавека цанілі па яго маёмасці. Сёння ацэньваюць людзей паводле іх працы для агульнай карысці.

А калі хто не згодны з гэтым і гатоў да смерці змагацца за старую, скрыўленую хатку, таму я магу заілісаць на уласнасць «Палац культуры». Каб толькі быў мір паміж намі.

Дзядзька Лявон